

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
 ขั้นตอนที่ 1 การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการ / ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
 สำนักงานเขต ธนบุรี
 ฝ่าย/ โรงเรียน การคลัง

ประเด็นความเสี่ยงด้าน (1) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
 (2) ด้านการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่
 (3) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ให้เลือกประเด็นความเสี่ยง
 อย่างน้อย 1 ด้าน จาก 3 ด้าน

ชื่อกระบวนการงาน การจัดเก็บรายได้ One Stop Service

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงทุจริต
1	การจัดเก็บรายได้และ ค่าธรรมเนียมของสำนักงานเขต	เจ้าหน้าที่อาจมีการยักยอกเงินสดที่จัดเก็บได้จากประชาชน โดยไม่นำฝากธนาคารตามระยะเวลาที่กำหนด หรือมีการ แก้ไขตัวเลขในสำเนาใบเสร็จรับเงิน

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมิน
 ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact)
 และการให้คะแนนทั้ง 2 ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

➤ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง
 ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

➤ ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)	
5	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไปต่อปี
4	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 4 ครั้งต่อปี
3	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 3 ครั้งต่อปี
2	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 2 ครั้งต่อปี
1	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 1 ครั้งต่อปี

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	- เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์การตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
4	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ มีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
3	- หน่วยตรวจสอบภายใน/ภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
2	- มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
1	- ปรากฏข่าวสื่อที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน / เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4. การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต คือการให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต โดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณาจาก 2 ปัจจัยคือโอกาสเกิด(Likelihood) และผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต					
Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

จากตารางดังกล่าวข้างต้น สามารถประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ได้ดังนี้

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
1	การจัดเก็บรายได้และค่าธรรมเนียมของสำนักงานเขต	ยักยอกเงินสที่จัดเก็บได้ โดยไม่นำฝากธนาคารตามเวลาที่กำหนด	3	5	15	สูงมาก

ปัจจัยที่ทำให้เกิดโอกาสในการทุจริต ได้แก่:

- **การขาดการแบ่งแยกหน้าที่ (Segregation of Duties):** เจ้าหน้าที่รายเดียวทำหน้าที่ทั้งรับเงินสด ออกใบเสร็จ และนำเงินฝากธนาคาร ทำให้มีช่องโหว่ในการหมุนเวียนเงิน
- **ความหละหลวมในการตรวจสอบประจำวัน:** ขาดการสอบย้อนยอดเงินสดรับจริงกับสำเนาใบเสร็จรับเงิน หรือรายงานในระบบทุกสิ้นวันทำการ
- **การเก็บรักษาเงินสด:** เจ้าหน้าที่มีข้ออ้างในการไม่นำฝากธนาคาร ทำให้มีเงินสดค้างอยู่ที่หน่วยงาน และเปิดโอกาสให้นำเงินไปใช้ส่วนตัวชั่วคราวหรือถาวร
- **สัดส่วนธุรกรรมเงินสด:** หน่วยงานยังไม่มีกำบังคับใช้หรือจูงใจให้ประชาชนชำระเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) มากเพียงพอ

ผลกระทบ

- **ผลกระทบทางการเงิน:** รัฐสูญเสียรายได้ที่ควรจัดเก็บได้ นำไปสู่การขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนาหรือบริหารงาน
- **ผลกระทบทางกฎหมายและวินัย:** เมื่อมีการตรวจพบ เจ้าหน้าที่จะต้องถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง และถูกดำเนินคดีอาญฐานยักยอกทรัพย์หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
- **ผลกระทบต่อภาพลักษณ์องค์กร:** ทำให้ประชาชนสูญเสียความเชื่อมั่นในความโปร่งใสของหน่วยงาน เกิดข้อครหา และอาจลุกลามไปสู่การถูกตรวจสอบกระบวนการงานอื่นๆ ทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1	การจัดเก็บรายได้และค่าธรรมเนียม	ยักยอกเงินสดที่จัดเก็บได้ โดยไม่นำฝากธนาคารตามเวลา	สูงมาก	มาตรการส่งเสริมการรับชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) และการสอบย้อนอด	1. ผลักดันให้ประชาชนชำระเงินผ่าน QR Code เพื่อลดการถือครองเงินสดของเจ้าหน้าที่ 2. กำหนดให้หัวหน้าฝ่ายหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายสุ่มตรวจยอดเงินโอนและเงินสดเทียบกับสำเนาใบเสร็จรับเงินทุกสิ้นวันทำการ	ไตรมาส 1 – 4	ฝ่ายการคลัง

ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ปรรสฎธม
(นายอรรถวุฒิ เขียวระหง)
นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าฝ่ายการคลัง สำนักงานเขตธนบุรี